

[Bidrag til Samlenotat, KOM (2004)775]

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 999/2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii ("TSE-forordningen").

KOM(2004) 775

Ændringer i forhold til grundnotat af 10. januar 2005 er markeret i marginen.

1. Resumé

Forslaget vedrører ændringer i en række bestemmelser i forordning 999/2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii (TSE-forordningen) som følge af den udvikling, der er sket siden vedtagelsen af forordningen. De væsentlige ændringer i forslaget vedrører følgende:

- 1) Bestemmelse af BSE-status, hvor Kommissionen foreslår at forlænge eksisterende overgangsforanstaltninger for landekategorisering til 1. juli 2007;*
- 2) Gennemførelse af nye landekategoriseringsregler, der indfører tre kategorier, som EU-medlemsstaterne på baggrund af en risikoanalyse skal indplaceres i. (EP-forslag)*
- 3) Forebyggelse af TSE, hvor det bl.a. foreslås, at der bliver skabt mulighed for, at overvågningsprogrammet kan udvides til at omfatte hjortedyr;*
- 4) Kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii, hvor det foreslås, at der bliver indført en begrænsning for flytning af dyr fra besætninger, der er under mistanke om scrapie;*
- 5) Markedsføring, hvor der bl.a. skal tages højde for, at andre dyrearter end kvæg, får og geder kan få TSE, hvorfor det gøres muligt at indføre restriktioner for markedsføring af andre dyrearter end kvæg, får og geder; og*
- 6) Kontrol, hvor det foreslås at TSE-forordningen kommer til at omfatte bestemmelser om EU kontrolbesøg i tredjelande.*
- 7) Der kan i komitologiprocedure tillades fiskemel til unge drøvtyggere, og der kan tilsvarende i komitologiprocedure indføres en tolerance for animalsk protein i foder.*

Vedtagelsen af forordningen vurderes ikke at have umiddelbare statsfinansielle eller samfundsmæssige økonomiske konsekvenser. Forslaget indeholder hjemmel til at vedtage retsakter i komiteprocedure, som kan få økonomiske konsekvenser, som må vurderes i forhold til konkrete forslag. De fremtidige muligheder for at indføre differentieret BSE-overvågning indebærer potentielt betydelige besparelser for erhvervet. Sundhedsbeskyttelsesniveauet vurderes ikke at blive berørt af ændringerne i forslaget.

Regeringen er grundlæggende enig i de foreslåede ændringer og forholder sig positivt over for forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen har med KOM (2004) 775 af 6. december 2004 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 999/2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii. Forslaget er modtaget den 10. december 2004.

Forslaget er baseret på traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 152, stk. 4, litra b. Forslaget skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagning i TEF artikel 251.

Forhandlingerne gik i gang umiddelbart efter fremlæggelsen af Kommissionens forslag, men i løbet af foråret 2005 stod det klart, at vedtagelsen af de foreslåede ændringer til den gældende TSE forordning forudsatte fastlæggelsen af mere langsigtede planer for TSE-området. Forhandlingerne blev sat i bero, dog med undtagelse af en nødvendig forlængelse af overgangsforanstaltningerne, der blev vedtaget med Rådets og Europa-Parlamentets forordning 932/2005/EF om ændring af forordning 999/2001/EF om fastsættelse af regler for forebyggelse, kontrol med og udryddelse af visse transmissible, spongiforme encephalopatiser, for så vidt angår forlængelse af perioden for overgangsforanstaltninger.

På denne baggrund fremsendte Kommissionen TSE-køreplanen, KOM (2005) 322, med retningslinier for den fremtidige, mere langsigtede politik på TSE-området.

I januar 2006 blev forhandlingerne om ændringer af TSE-forordningen genoptaget på baggrund af det oprindelige forslag fra Kommissionen i KOM (2004) 775.

Forslaget forelægges for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med vedtagelse af et kompromisforslag i 1. læsning.

3. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der fortsat skønnes at være behov for fællesskabsregulering af TSE-området. Reguleringen indebærer foranstaltninger på veterinærområdet, der direkte har til formål at beskytte folkesundheden, og hvis mål ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes på nationalt plan.

4. Formål og indhold

Forslaget vedrører ændringer i en række bestemmelser i den eksisterende TSE-forordning som følge af den udvikling, der er sket siden vedtagelsen af forordningen i 2001, hvoraf de væsentlige ændringer vedrører:

A) Bestemmelse af BSE-status:

TSE-forordningen fastlægger regler om landekategorisering, det vil sige opdeling af lande i kategorier, som reflekterer BSE status i hvert land. På grund af de løbende drøftelser i OIE (Den Internationale Dyresundhedsorganisation) om at gennemføre en international kategorisering har EU aldrig gennemført TSE-forordningens bestemmelser om landekategorisering. Det har været planen i EU at påvirke OIE til at forenkle det eksisterende landekategoriseringssystem, der ligesom EU's system viste sig at indeholde væsentlige problemer. Derfor blev der fastsat overgangsforanstaltninger gældende indtil 1. juli 2005, og perioden blev med ovennævnte forordning 932/2005/EF forlænget til 1. juli 2007.

Ved forlængelsen af overgangsforanstaltningerne blev det muligt at afvente OIEs gennemførelse af de nye landekategoriseringsregler. De nye forenklede BSE landekategoriseringsregler blev vedtaget på OIEs generalforsamling i maj 2005. OIE forventer først at kategorisere lande efter generalfor-

samlingen i maj 2006. Derfor foreslår Kommissionen med nærværende forslag at forlænge overgangsperioden med henblik på at kunne indrette EU kategoriseringen efter OIE.

B) Forebyggelse af TSE:

TSE-forordningen etablerede et overvågningsprogram for BSE hos køer og scrapie hos får og geder. Den Videnskabelige Styringskomité anbefalede i en udtalelse fra 6.-7. marts 2003, at der blev indledt et overvågningsprogram vedrørende TSE hos hjortedyr. På det grundlag foreslår Kommissionen, at der bliver skabt mulighed for, at overvågningsprogrammet i komitéprocedure kan udvides til at omfatte alle former for TSE.

Det foreslås, at de eksisterende bestemmelser i TSE-forordningen om bortskaffelse af specificeret risikomateriale og TSE-inficerede dyr erstattes med en henvisning til forordning (EF) nr. 1774/2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum (biproduktforordningen).

Det foreslås, at de eksisterende bestemmelser om slagtemetoder ændres, så indsprøjtning af gas i kraniehulen i forbindelse med bedøvelse bliver forbudt.

Det foreslås at bringe definitionen på maskinudbenet kød i overensstemmelse med den definition, der anvendes i anden fællesskabslovgivning.

C) Kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopater

Den gældende TSE-forordning indfører begrænsning for flytning af dyr fra besætninger, når der er mistanke om BSE. Det foreslås nu, at der også bliver indført en begrænsning for flytning af dyr fra besætninger, der er under mistanke for scrapie. Dette er for at undgå smittespredning, indtil der i medfør af de iværksatte overvågningsprogrammer er skabt sikkerhed for, at BSE ikke findes hos små drøvtyggere.

D) Markedsføring

For at tage højde for eventuelt nye TSE-former hos andre dyrearter end kvæg, får og geder foreslås det, at der indføres mulighed for at udvide anvendelsesområdet for de eksisterende bestemmelser om markedsføring og eksport af kvæg, får og geder til også at omfatte andre dyrearter.

Den Videnskabelige Styringskomité's udtalelse fra 26. juni 1998 vedrørende dicalciumphosphat i foder gør, at Kommissionen foreslår, at dicalciumphosphat udgår af listen over produkter, der ikke er underkastet markedsføringsrestriktioner.

Da mælk til konsum ikke er pålagt restriktioner i relation til TSE-forordningen, bør samme undtagelse finde anvendelse på mælk, der ikke er bestemt til konsum.

E) Kontrol

TSE-forordningen danner kun retsgrundlag for de kontrolbesøg, der gennemføres af fødevare- og veterinærmyndigheder i medlemslandene. Selv om der i Kommissionens beslutning (EF) nr. 98/140 af 4. februar 1998 om visse regler for veterinærkontrol på stedet foretaget af Kommissionens eksperter er givet et generelt retsgrundlag for EF-kontrolbesøg i tredjelande, bør TSE-forordningen også indeholde bestemmelser om kontrolbesøg. Det foreslås, at forordningen ændres, således den også omfatter bestemmelser om sådanne kontroller.

F) Foderforbud

Det fremgår af TSE forordningen, at animalsk protein er forbudt i foder til drøvtyggere. Det forslås, at der i komitologiprocedure kan tillades, at unge drøvtyggere fodres med fiskemel, hvis det skønnes at udgøre et ernæringsmæssigt behov.

Derudover forslås det, at det i komitologiprocedure på baggrund af en favorabel risikovurdering, der inddrager mængde, mulig kilde til kontamineringen og den endelige destination af partiet, kan besluttes at introducere et toleranceniveau for ubetydelige tilfældigt forekommende mængder af animalsk protein i foder.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets Miljøudvalg vedtog den 25. april 2006 et antal ændringsforslag, og parlamentets endelige udtalelse om forslaget forventes vedtaget på plenarforsamlingen den 15.-16. maj 2006.

Miljøudvalget har blandt andet foreslået:

- At indføre OIE-systemets landekategorisering, som indebærer, at der opdeles i kategorierne I-III efter forordningens risikokriterier
- At medlemsstater, som ud fra en række kriterier kan dokumentere, at de har en væsentligt forbedret TSE-status, kan indføre mere lempelige overvågningskrav vedrørende TSE-sygdomme. Herved åbnes op for at differentiere overvågningskravene i medlemsstaterne under hensyn til den varierende TSE-status
- At overflytte forbuddet mod at fodre drøvtyggere med animalske proteiner fra bilag til forordningens dispositive del, der således alene vil kunne justeres i Råds-procedure, hvor det efter gældende regler kan ændres i komité-procedure. Forslaget begrundes med, at drøvtyggere er planteædere, og animalske proteiner ikke er en naturlig fødekilde for disse dyr. Risikobetraktninger er ikke en del af begrundelsen.
- At indføre en mulighed for – på basis af en positiv risikovurdering – at kunne fastsætte en tærskelværdi, således at utilsigtet tilstedeværelse af små mængder animalske proteiner i foder til drøvtyggere vil være tilladt.

Ud fra et ønske om at kunne vedtage forslaget i første læsning er der sideløbende med miljøudvalgets vedtagelser blevet arbejdet for en tilnærmelse af Rådets holdning til forhandlingerne i Europa-Parlamentet.

Under drøftelserne har der – med undtagelse af udformningen af foderforbuddet for drøvtyggere – været tilslutning til, at de nævnte forslag kunne udgøre et kompromis i 1. læsning. For så vidt angår foderforbuddet, har der været tilslutning til en udformning, som ville indebære, at Kommissionen bevarer kompetencen til i komitéprocedure at tillade fodring af unge drøvtyggere med fiskemel, hvor sådanne proteiner udgør en del af deres ernæringsmæssige behov. Kompromisforslaget forventes reflekteret i Europa-Parlamentets endelige udtalelse.

6. Gældende dansk ret

TSE-området er i Danmark reguleret ved TSE-forordningen (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001, der fastsætter regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatiser. Følgende nationale bekendtgørelser indeholder bestemmelser, der muliggør anvendelsen af TSE-forordningen:

- Bekendtgørelse 1528 af 20. december 2004 om overvågning og bekæmpelse af BSE hos kvæg.
- Bekendtgørelse 1093 af 12. december 2003 om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder.

Foruden disse findes en del bekendtgørelser, vejledninger og cirkulærer med relation til TSE og BSE.

Vedtagelse af forordningsændringen vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Beskyttelsesniveauet for dyresundhed og fødevarer sikkerhed vurderes ikke at blive berørt af ændringerne.

Vedtagelse af forordningsændringen vurderes ikke at have umiddelbare statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Dog indeholder forslaget hjemmel til at vedtage retsakter i komitéprocedure, der kan få økonomiske konsekvenser. Omfanget heraf kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag, men må bestemmes i forhold til konkrete forslag. De fremtidige muligheder for at indføre differentieret BSE-overvågning indebærer potentielt betydelige besparelser for erhvervet.

8. Høring

Kommissionens udkast til ændring af TSE-forordningen har været sendt i høring hos landsdækkende erhvervs- og forbrugerorganisationer.

COOP Norden Food finder det pragmatisk, at kategoribestemmelserne bliver flyttet til forordnings bilag, så ændringer kan gennemføres hurtigere. Derudover findes harmoniseringen af definitionen af maskinudbenet kød fornuftig.

Endvidere er Det Rådgivende Fødevarerudvalg blevet hørt:

Faglig Fælles Forbund 3F har oplyst, at de godt kan støtte de foreslåede ændringer.

Landbrugsraadet støtter de foreslåede ændringer af TSE-forordningen, og ligeledes den danske prioritering heri. Der opfordres endvidere til, at det bliver muligt at anvende animalske proteiner af svine- og fjerkræoprindelse i foder til fisk, svin og fjerkræ under iagttagelse af artsforbuddet. Dette skal ses i lyset af, at der inden for en overskuelig fremtid forventes validerende markører til bestemmelseskategori 1 og 2, artsspecifikke tests og test for animalske proteiner af drøvtyggeroprindelse i foder.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

De fælles regler på TSE-området er efter dansk holdning nødvendige for at sikre, at forebyggelse, bekæmpelse og kontrol med TSE i medlemsstaterne forbliver effektiv. Danmark ser overordnet positivt på de foreslåede ændringer af den gældende TSE-forordning, der sikrer en opdatering af de fælles regler på TSE-området. Ændringsforslagene vurderes generelt at være begrundet i nødvendige tekniske ændringer eller med baggrund i videnskabelig dokumentation.

Den af Kommissionen foreslåede forlængelse af perioden for de gældende overgangsforanstaltninger anses som nødvendig for at sikre reglernes kontinuitet og sikre retsgrundlaget, indtil OIEs landekategoriseringsregler forventes endeligt gennemført.

Regeringen lægger stor vægt på, at der skabes mulighed for en fremtidig tilladelse til at anvende fiskemel i foder til drøvtyggere.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er tidligere fremsendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 10. januar 2005.